

Zonde

“Oei...da's zonde!”

Een schitterend genomen vrije trap draait vlak voor de kruising nog net weg, schampt het hout en verdwijnt in de tribunes. Ja dat is zonde van zo'n bijna perfect schot op doel. De keeper, die als aan de grond genageld stond, had de bal echt niet gehad. De spelers in de muur, waar de bal met veel effect over verdween, halen opgelucht adem en het spel gaat weer verder.

Zulke gebeurtenissen zie je regelmatig op een voetbalveld. Schoten die net hun doel missen. Soms gebruik je dan zo'n zinnetje als hierboven staat: “dat is zonde!” Als je dat zegt, heb je eigenlijk gelijk gezegd, wat de betekenis is van het begrip zonde uit de bijbel: doel missen.

In de bijbel staat een gebeurtenis beschreven over een groep soldaten: ‘(...) zevenhonderd uitgelezen mannen, linkshandig, en ieder van hen slingerde met een steen tot op een haar, zonder te missen’ (Richteren 20: 16). In plaats van ‘zonder te missen’ staat er letterlijk zonder te zondigen. Daarmee is dus duidelijk gemaakt dat de hoofdbetekenis van zondigen doel missen is.

Spoor 1

Wat kan ik er mee, dat ik weet dat zonde eigenlijk doel missen is? Dat is meteen een erg praktische vraag. In het geval van de voetballer zou je zeggen: blijven trainen, maar ... geldt dat ook voor zonde en zondigen?

Wij moeten eigenlijk eerst eens terug gaan naar de gebeurtenissen die met zondigen te maken hebben. Ze staan in de bijbel op de eerste bladzijden, in het derde hoofdstuk van het boek Genesis.

Daar lees je, dat de vrouw, Eva, door de satan daartoe aangezet, van de vrucht van de boom van kennis van goed en kwaad nam. Zij gaf ook aan Adam, haar man. Beiden aten ze ervan en ineens hadden ze door dat ze aan Gods bevel ongehoorzaam geweest waren. God had gezegd dat ze stervende zouden worden als ze van die vrucht zouden eten en dat gebeurde dan ook. Bij Eva en Adam was het gevolg van hun zonde dat ze hun levenskracht kwijt gingen raken, ze wer-

den stervelingen die uiteindelijk ook zouden sterven. Vanaf dat moment wordt de dood die in hen begon te werken, ook aan hun kinderen doorgegeven. Al zondigen de kinderen niet op dezelfde manier als Eva en Adam, toch zijn zij stervelingen.

De bijbel legt uit, dat zondigen voor alle mensen die na Adam en Eva leven een gevolg is van dat stervensproces. De mensen zondigen, omdat ze sterveling, omdat ze stervende zijn.

De apostel Paulus gaat daar heel diep op in wanneer hij dat in de brief aan de Romeinen uitlegt. Wij zullen daar in het vervolg over dit onderwerp ook wat dieper op in gaan. (zie Spoor 2)

‘Oké’, zal je zeggen, ‘zondigen komt, omdat ik sterveling ben, doordat de dood in me werkt. Ik kan het dus niet helpen, dat ik zondig en kan er misschien zelfs niets aan doen.’ Dat is wel een beetje waar, maar niet helemaal. Er zijn een paar hulpmiddelen, die je kunt gebruiken. Je levenskracht is wel verzwakt, doordat je sterveling bent, maar niet volledig verdwenen. Er staat je dus kracht ter beschikking om daar iets mee te doen. Je ziet dan ook dat niet iedereen in even grote mate zondigt, of dezelfde dingen doet. Je kan proberen om iets waarvan je weet dat het niet goed is, niet te doen. Toch is het niet mogelijk om te leven zonder te zondigen. Je bent nu eenmaal doelmisser geworden, omdat de dood in je werkt.

Er is echter nog een belangrijke kracht, die je kunt gebruiken om minder te zondigen. Dat is de levenskracht die God je wil geven door Zijn geest, die in je kan werken. God geeft die levenskracht aan iedereen die gelooft. Toch is ook daardoor niet helemaal te voorkomen dat je zondigt, want nog steeds is de dood in je werkzaam. De geest van God werkt echter wel iets in je uit; je begint anders te denken en dingen te begrijpen die je vroeger niet wist of begreep.

Het gaat net als bij een klein kind met een puzzeltje van ronde en vierkante blokjes. Het probeert die in de vierkante en ronde gaatjes te doen. Soms lukt er eentje bij toeval, maar zolang het kindje niet begrijpt dat rond bij rond hoort en vierkant bij vierkant, zal het niet goed lukken. Wanneer het dat door krijgt, is het snel gebeurd en kan het de puzzelblokjes vlot in de juiste gaten doen.

Zo is het ook met ons. Wanneer wij de puzzel van het leven steeds meer gaan begrijpen, leren we er ook beter mee om te gaan. God heeft Zijn geest en Zijn woord, de bijbel, aan ons gegeven om het leven beter te begrijpen, waardoor wij er anders mee omgaan.

Het probleem van de zonde is een van de grootste puzzels. God heeft er het antwoord én de oplossing van gegeven.

Spoor 2

Wanneer je nog meer wilt weten over het onderwerp zonde, zondigen en alles wat daar mee te maken heeft, dan moeten we er nog wat dieper op ingaan. We moeten ook oude leerstellingen durven loslaten, wanneer Gods woord duidelijk maakt, dat menselijke leerstellingen niet in overeenstemming zijn met Zijn woord. Wanneer traditie en menselijke overleveringen (hoe goed ook bedoeld) belangrijker zijn dan de onthulling van God, zullen we de werkelijke diepte van Gods geweldige plan nooit kunnen ontdekken, laat staan begrijpen.

In het volgende gedeelte wordt het wel wat moeilijker dan in de eerste twee stukjes; er komen ook wat meer bijbelteksten aan de orde. Durf je nog door te gaan?

....daar gaan we dan!

De apostel Paulus, die door God werd geroepen voor de heidenen – de niet-Joodse volkeren, zoals je inmiddels weet (zie Reisbestemming Schiftindeling) – gaat heel diep in op het ontstaan van zonde. Dat doet hij in zijn brief aan de Romeinen, in hoofdstuk 5, vanaf vers 12.

In vers 12 staat letterlijk het volgende:

‘Derhalve, evenals door één mens de zonde in de wereld naar binnen kwam en door de zonde de dood, zo kwam ook de dood naar binnen in alle mensen, waarop allen zondigden.’

Even stoppen nu en nog eens lezen: door één mens kwam de zonde naar binnen in de wereld en door de zonde de dood. Weet je nog? Adam overtrad Gods gebod om niet van de vrucht van de boom van kennis van goed en kwaad te

eten en werd daardoor stervende. Hij ging niet gelijk dood. Hij werd zelfs nog erg oud, maar het stervensproces werd ingezet na het eten van die vrucht en uiteindelijk ging hij dood.

Dan gaat het vers verder: ‘(...) zo kwam ook de dood naar binnen in alle mensen.’ Vanaf Adam hebben alle nakomelingen van Adam en Eva het stervensproces in zich; allemaal gaan wij een keertje dood. Dus: het stervensproces werkt heel ons leven lang in ons. Het wordt vanaf Adam en Eva van mens tot mens doorgegeven bij de geboorte. Het zit in onze genen, zeggen wij wel eens, dat is zeker het geval met de dood. De apostel geeft hiervoor een duidelijke verklaring die met zonde te maken heeft: ‘waarop allen zondigen.’

Hier moeten wij even goed bij stil staan, anders maken we dezelfde fout, die veel vertalers gemaakt hebben. Het woordje ‘waarop’ wijst op een gevolg. Het gevolg van de dood die in alle mensen werkt, is dat wij zondigen! Niet andersom; dat was alleen bij Adam! Kijk, Adam was geschapen en niet, zoals iedereen na hem, geboren. In hem was de dood er niet, totdat hij zondigde door van de vrucht te eten. Dus bij Adam was het zo, dat hij stervende werd, omdat hij zondigde. Bij ons is het zo dat wij bij onze geboorte al sterveling zijn, en daardoor zondigen we. Zonde is eigenlijk het ‘bijproduct’ van de dood.

Bijna niemand weet dat dit een bijbelse waarheid is. Daardoor komt het, dat er zoveel mensen zijn die uit zichzelf proberen de zonde tegen te houden. Zij noemen dat met een mooi woord ‘heiligmaking’ of gebruiken woorden van gelijke strekking. Het is onbegonnen werk! Bovendien is er het grote gevaar, dat je zondige daden gaat verbergen en een stiekemerd wordt. Voor het oog van de mensen lijkt het of je niet zondigt, maar ondertussen...!

In eigen kracht kunnen wij de zonde niet bestrijden, net zo min als we in eigen kracht het stervensproces kunnen tegen gaan. Daar zitten we mooi mee, zal je misschien denken; hoe moet dat dan?

Paulus is nog niet klaar met zijn verhaal. Wanneer je goed oplet zal je zien, dat de apostel eigenlijk over heel de mensheid spreekt door één mens te noemen: Adam. Wanneer je een goed voorstellingsvermogen hebt, kan je misschien begrijpen dat je kan zeggen dat alle mensen in Adam waren! Alle mensen zijn namelijk uit hem voortgekomen. In een beeldspraak zou je dan kunnen zeggen,

dat alle mensen ‘in Adam’ verborgen zaten, want wij zijn zijn nageslacht.

Nu komt de apostel Paulus voor de dag met een ander mens, Jezus Christus, de Zoon van God. Hij zegt in vers 14, dat Adam een voorbeeld is van Hem die komt (NBG: de komende).

Zijspoor

Voor we verder gaan een ‘zijspoortje’, waardoor je de volgende alinea’s dieper zult begrijpen.

Je komt nu een aantal keren het woord krenking tegen. Daar willen we even nader op ingaan. Van Dale omschrijft krenking onder andere met: grieven, beledigen, kwetsen. Dit laatste woord op zijn beurt betekent o.a. verwonden, kneuzen. Uit deze omschrijvingen kun je afleiden, dat krenkingen diep op iemand ingrijpen; ze verwonden zijn ziel. Iemand wordt er door in zijn hart, zijn wezen geraakt.

Als er in de bijbel staat, dat wij God krenken is dat dus niet alleen maar, dat wij zondigen, ons doel missen, maar dat we God diep in Zijn liefdevolle Vaderhart treffen.

In vers 16 noemt Paulus de zonde van Adam een krenking, die veroorzaakte, dat ‘de velen’ (alle mensen) stierven. Ook spreekt hij over de genadegave van God, die in de mensen zal overvloeien. Hij legt dat verder uit in vers 17, waarin letterlijk staat:

‘Want indien door de krenking van die ene [Adam] de dood heerst door die ene, veeleer zullen zij die de overmaat van de genadegave en het geschenk van de gerechtigheid ontvangen, heersen in leven door de Ene, Jezus Christus. Derhalve dan, zoals het door één krenking voor alle mensen tot veroordeling kwam, zo (kwam het) ook door één rechtsgevolg voor alle mensen tot rechtvaardiging van leven.’!

Deze moeilijke tekst legt uit, dat door de daad (krenking) van Adam alle mensen sterveling werden, stervende dus, en zondigden, waardoor er geen vriendschap met God mogelijk is: er kwam een veroordeling! Na deze hopeloze conclusie klinkt echter de uitspraak, dat er door het geschenk van genade een rechtsgevolg is gekomen (een uitspraak op basis van aanwezige rechtsfeiten), waardoor alle mensen mogen leven, omdat ze rechtvaardig verklaard zijn.

De ‘oude mens’ Adam is veroordeeld; het is net alsof een rechtbank uitspraak doet. Wij waren ‘in Adam’ (weet je nog?), dan geldt die veroordeling dus ook voor ons! Jezus Christus doet die de daad van Adam teniet, doordat Hij voor onze zonden stierf, terwijl Hijzelf nooit zondigde. Ons wordt het geschenk gegeven, dat niet wij, maar Hij veroordeeld wordt, waardoor wij worden vrijgesproken. Deze vrijspraak noemt de bijbel rechtvaardiging. Kijk bij Reisbestemming Rechtvaardiging en neem er rustig de tijd voor. Je kunt de dingen die God tegen je zegt niet goed genoeg begrijpen!

Onze plaats ten opzichte van God is nu veranderd: wij zijn overgeplaatst; God ziet ons niet meer ‘in Adam’, maar ‘in Christus’, Die is opgestaan uit de doden en onvergankelijk leven heeft. Lees daarover in 2 Corinthiërs 5: 17 en Romeinen 8: 1.

Misschien wil je alles nog eens lezen en overdenken. Logisch, maar op Spoor 3 kun je verder!

Spoor 3

“Had God de zonde niet kunnen voorkomen?”

Dat is een vraag die veel mensen aan zichzelf of ook aan God stellen.

Om deze vraag te kunnen beantwoorden, moeten we terug naar het begin van de bijbel, naar de geschiedenis van de schepping. Daar lezen we, dat God een boom had geplant in de hof: de boom van kennis van goed en kwaad. Waarom waren er geen twee bomen: ééntje van de kennis van goed en ééntje van de kennis van kwaad? Het was maar één boom, omdat het niet mogelijk is om goed te kennen zonder ook kwaad te kennen. De tegenstelling maakt duidelijk wat goed is en wat kwaad is.

Adam en Eva kenden goed en kwaad nog niet, totdat zij van de vrucht van die boom aten. Zij lieten zich verleiden door de slang, waarmee ze gelijk hun positie als heersers over de dieren en de schepping verloren. Zij kenden nu goed en kwaad, maar tegen een hoge prijs. Stervende werden zij, tot ze stierven. Met het stervensproces werden ook lijden, ziekte en bederf in de schepping geïntroduceerd.

Had God het niet anders kunnen doen? Misschien wel, maar Hij deed het niet anders. Blijkbaar hebben zonde en dood in Zijn raadsbesluit (Zijn plan) een bedoeling. De apostel Paulus zegt ons, dat álles uit God is en dat álles door Hem is en dat álles tot Hem is (Romeinen 11: 36). God maakt geen fouten, mensen maken die wél! Daar zit ook net het grote probleem. De theologie — de (menselijke) leer over God — heeft God willen vrijpleiten van wat in de ogen van mensen fouten zijn! Theologen vinden bijvoorbeeld, dat het kwaad niet van God kan komen, alhoewel Hij in Zijn woord duidelijk zegt, dat Hij het kwaad gemaakt heeft. ‘Ik formeer het licht en schep de duisternis, Ik maak de vrede en schep het kwaad, Ik, de HEERE, doe al deze dingen’ (Jesaja 45: 7 SV). In de concordante vertaling, die gebaseerd is op de Jesaja-boekrol die bij de Dode Zee gevonden is, staat: ‘Ik bewerk het goede en schep het boze, Ik, de HEERE, doe dit alles.’

God heeft een bedoeling met het kwaad. En hoewel kwaad en zonde absoluut niet hetzelfde is, heeft God ook een bedoeling met zonde, dood en lijden. Wanneer wij zijn woord bestuderen, komen we erachter, dat de tijden gemaakt zijn om Zijn raadsbesluit, Zijn plan, uit te voeren; een plan, dat door alle tijdperken heen door Hem wordt uitgewerkt; een plan, dat tot doel heeft door verschillende fasen en rangorden heen tot redding te zijn van alle mensen (1 Timotheus 4: 10b).

Het kwaad dient als tegenstelling tot het goede. Doel missen is de tegenstelling van je doel bereiken. Verdriet is de tegenstelling van geluk en haat staat tegenover liefde. Pas wanneer je een ongeluk of ziekte hebt gehad en je bent er weer van hersteld, beseft je wat geweldig het is om gezond te zijn. Pas wanneer je beseft jezelf niet te kunnen redden, ga je begrijpen hoe belangrijk het is om gered te worden.

Wij kunnen onszelf niet redden, wij gaan een keertje dood. Wij kunnen niet zonder zonden zijn, wij kunnen niet vlekkeloos en altijd rechtvaardig zijn, zeker niet voor God. Hij heeft Zijn Zoon gezonden, omdat Hij ons liefheeft. In hetzelfde hoofdstuk 5 van de brief aan de Romeinen staat letterlijk: ‘God echter beveelt Zijn liefde tot ons aan, omdat — terwijl wij nog zondaren zijn — Christus voor ons stierf. Des te meer dan van nu af aan gerechtvaardigd in Zijn bloed zullen wij door Hem gered worden van de toorn.’

Want indien wij – vijanden zijnde – verzoend werden met God door de dood van Zijn Zoon, des te meer zullen wij – verzoend zijnde – gered worden in Zijn leven. (Romeinen 5: 8-11)

Zie je hoe alles van God af komt? Niet ‘voor wat, hoort wat’, maar toen wij nog vijanden waren heeft God Zich met ons verzoend door de dood van Zijn Zoon. Laten wij bovendien vaststellen, dat God geen enkel mens ter verantwoording roept over zonde. Hij heeft Zijn Zoon ‘voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden zijn gerechtigheid Gods in Hem.’ (2 Corin-thiërs 5: 21) God schenkt met geloof ook Zijn geest, de heilige, opdat wij geen slaaf meer van de zonde zullen zijn, maar ons ten dienste van de gerechtigheid willen stellen (Romeinen 6 en 8).

Op Spoor 4 lees je waar de zonde vandaan komt.

Spoor 4

“Waar komt zonde vandaan?”

Wanneer je de geschiedenis van Adam en Eva kent, is deze vraag schijnbaar makkelijk te beantwoorden. satan verleidde Eva en Adam om te zondigen. Dus... zonde komt van satan vandaan. Mee eens! Maar... hoe kwam het, dat satan zondigt? Oppassen nu, dat wij geen routinematige antwoorden geven, die wij van horen zeggen kennen.

Voor velen staat ‘de val van satan’ vast. In Gods woord echter niet! De traditie leert, dat satan in het begin zondeloos werd geschapen (...want anders zou God....?), maar dat hij door iets, wat dat ook maar geweest mag zijn, tot zonde kwam. Vaak haalt men hier de koning van Tyrus tevoorschijn om hem een beeld van satan te laten zijn. Hij was echter gewoon een mens, die echt alleen maar de koning van Tyrus was. (Ezechiël 28: 1-10)

Wat zegt de bijbel? Ten eerste, dat álles uit God is! Dat hebben wij eerder al gezien (in Romeinen 11: 36). Ten tweede, dat satan een moordenaar is vanaf het begin! Vanaf het begin, niet pas nadat hij een ‘gevallen engel’ werd, maar vanaf het begin (Johannes 8: 44).

Het boek Job is in dit opzicht erg duidelijk. God maakt gebruik van de satan om Job het ergste aan te doen, dat een mens maar kan overkomen. God werkt door satan Zijn plan met Job uit en brengt hem uiteindelijk tot diepere wijsheid, grotere rijkdom en geluk dan hij voorheen bezat. Gods wegen zijn nu eenmaal hoger dan onze wegen en Gods gedachten zijn hoger dan onze gedachten (Jesaja 55: 8-9).

Net zoals God het hart van Farao verhardde – opdat deze Zijn volk niet te vroeg vrij zou laten, omdat Hij Zijn naam over de aarde bekend wilde maken en daarvoor een sterke tegenstander nodig had – zo schiep Hij ook satan, de moordenaar van het begin, als moordenaar. God gebruikt in de loop der tijden de tegenstander, satan, en de zonde om onderweg naar Zijn einddoel de zonde te overwinnen door het Lam, dat geslacht was vanaf de nederwerping (NBG: grondlegging) van de wereld (Openbaring 13: 8), voordat zonde er maar was. Als God satan een poosje niet nodig heeft, wordt hij 1000 jaar gebonden (Openbaring 20: 1-10). God had al voorzien in het offer, dat de zonde weg zou doen, voordat er zonde was (1 Petrus 1: 19-20). Dit zijn de feiten van de Schrift. Die staan lijnrecht tegenover de meningen van mensen.

Wanneer alles uit God is, maar mensen desondanks menen dat de satan buiten God om zijn eigen weg zou kunnen gaan, dan zetten ze de deur op een kier voor de gedachte, dat er erg veel zaken niet onder Gods controle zijn. God heeft de satan als tegenstander geschapen om Zich als Overwinnaar door het offer der liefde op Golgotha te laten kennen. Zonde en dood gaan voorbij (1 Corinthiërs 15: 26), maar Gods liefde zal altijd bestaan. Nu echter blijven geloof, verwachting, liefde deze drie, maar de grootste van deze is de liefde (1 Corinthiërs 13: 13). (NBG: geloof, hoop en liefde)

Zijspoortje

Bovenstaande studie gaat al uit van enige kennis over onderwerpen als: Gods plan der eonen; het begrip eeuwigheid; wat is dood?; de 'hel'; rechtvaardiging; is God echt de Redder van alle mensen? (1 Timotheus 4: 10); de gerichten in de bijbel; de opstanding; en meer van zulk soort onderwerpen. Op de website van Eben-Haëzer, www.ebenhaezer.nl, worden diverse onderwerpen behandeld. Door ze te bestuderen krijg je een vollediger beeld van de God van liefde. 'Hij Die

zelfs Zijn eigen Zoon niet spaart maar Hem voor ons allen overgeeft, hoe zal Hij, samen met Hem, ons ook niet alles in genade schenken?⁶ (Romeinen 8: 32 letterlijk).